

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน “หมี่กรอบโบราณครัวบ้านท้ายไร่” ตำบลเขาสมอคอน อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

อ.สนธยา สุขอิม (หัวหน้าโครงการ)

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

อ.ดร.พงศธร ไพจิตร

สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์

ผศ.ดร.นิธิชญา ใจเย็น

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มียุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมการสร้างรายได้ในท้องถิ่น และยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทาง University as a market place และส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่แพลตฟอร์มออนไลน์ร่วมกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่งผ่านแอปพลิเคชัน RJ38 เป็นแพลตฟอร์มที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนให้ชุมชนสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น เพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้าผ่านระบบออนไลน์ เพิ่มรายได้ให้ผู้ประกอบการ และทำให้เกิดการรวบรวมข้อมูลผู้ประกอบการและผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่น

ตำบลเขาสมอคอน อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี อยู่ในพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และโครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบล (U2T) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีได้คัดเลือกเป็นพื้นที่ดำเนินโครงการ ปี 2563-2654 เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ เป็นแหล่งภูมิปัญญาและมีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เช่น วัดโล้ว วัดสำคัญที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ มีประเพณีแห่พระศรีอารีย์ วัดโล้ว ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลามากกว่า 100 ปี นอกจากนี้ยังมีชื่อเสียงด้านอาหารของชาวลุ่มแม่น้ำบางขาม จังหวัดลพบุรี ปรากฏหลักฐานแม่ครัวที่มีชื่อเสียงในอดีต และหลักฐานภาพเก่าที่บอกเล่าภูมิปัญญาด้านอาหาร ดังคำขวัญที่ว่า “แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรม ศิลปกรรมล้ำค่าพร้อมตำนาน ตำรับอาหารลูกหลานพระศรีอารีย์ สืบสานประเพณีแห่พระฯ”

“กลุ่มครัวบ้านท้ายโล้ว” เป็นชื่อกลุ่มของชาวบ้านตำบลเขาสมอคอน หมู่ที่ 10-11 ที่รวมตัวกันเพื่อสืบสานตำรับอาหารของชาวลุ่มแม่น้ำบางขาม ทั้งอาหารคาวหวานที่เป็นอาหารโบราณ โดยเฉพาะขนมโบราณ เช่น ขนมต้มญวน ขนมเต่า เป็นต้น สมาชิกของกลุ่มได้พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนจำหน่ายในโอกาสต่าง ๆ เช่น ออกร้านของหน่วยงานที่จัดเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น จำหน่ายให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมวัดโล้ว

จากการลงพื้นที่ศึกษาทำให้เห็นว่า ผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มครัวบ้านท้ายโล้ว มีข้อจำกัดเรื่องการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ขนมโบราณที่ไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ยังไม่เหมาะสม ทางกลุ่มจึงสนใจพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เหมาะสมกับการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ และเป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่เก็บไว้ได้นาน เหมาะสำหรับเป็นของฝาก และมีโอกาสต่อยอด พัฒนาให้มีมาตรฐานระดับสากลต่อไปได้ ทั้งนี้จากระดมความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มครัวบ้านท้ายโล้ว พบว่า สมาชิกกลุ่มสนใจพัฒนาผลิตภัณฑ์ “หมี่กรอบ” เนื่องจากเป็นอาหารโบราณที่มีชื่อเสียงของตำบลเขาสมอคอน พบหลักฐานภาพเก่าที่คนสมัยก่อนนิยมทำหมี่กรอบในเทศกาลงานบุญสำคัญ มีรสชาติเฉพาะตามคำจำกัดความที่ว่า “รสแบบบ้านนอก” มีกรรมวิธีที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาดั้งเดิม เป็นเสน่ห์ที่สามารถสร้างเป็นจุดขาย สร้างจุดเด่นทางการตลาดต่อไปได้ และจากการสำรวจชุมชน พบว่า ยังไม่มีกลุ่มใดจัดทำผลิตภัณฑ์หรือสินค้าชุมชนที่เป็นหมี่กรอบโบราณ จึงเป็นโอกาสของกลุ่มครัวบ้านท้ายโล้วที่จะสืบค้นสูตรหมี่กรอบโบราณจากแม่ครัวภูมิปัญญา พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน จำหน่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ และเป็นของฝากที่มีชื่อเสียงของตำบลเขาสมอคอน อำเภอท่าม่วง จังหวัดสิงห์บุรี “เป็นของฝากคู่วัดโล้ว” ที่สร้างรายได้ให้ชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิต “หมี่กรอบโบราณครัวบ้านท้ายไร่” ตำบลเขาสมอคอน อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ของผลิตภัณฑ์ชุมชน “หมี่กรอบโบราณครัวบ้านท้ายไร่” ตำบล เขาสมอคอน อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินโครงการ

สมาชิกกลุ่มครัวบ้านท้ายไร่ จำนวน 15 คน โดยใช้พื้นที่ของกลุ่มครัวบ้านท้ายไร่ ตำบลเขาสมอคอน อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี เป็นสถานที่ดำเนินกิจกรรม

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

มิถุนายน – สิงหาคม 2567

วิธีดำเนินโครงการ

- กิจกรรมที่ 1 : การประชุมวางแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับสมาชิกกลุ่ม
- กิจกรรมที่ 2 : การอบรมสืบค้นภูมิปัญญา “สูตรหมี่กรอบโบราณ” ตามแบบตำรับอาหารลูกหลานพระศรีอารีย์ ใช้เครื่องมือแบบสัมผัสภาษาเพื่อสัมผัสภาษาภูมิปัญญาด้านอาหารที่มีประสบการณ์การทำหมี่กรอบสูตรโบราณ
- กิจกรรมที่ 3 : การอบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ “หมี่กรอบโบราณครัวบ้านท้ายไร่” เชิญวิทยากรชุมชนที่มีความรู้ด้านการทำหมี่กรอบโบราณ อบรมให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม
- กิจกรรมที่ 4 : การอบรมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของ “หมี่กรอบโบราณครัวบ้านท้ายไร่” เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์ อบรมให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มและนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมออกแบบบรรจุภัณฑ์ร่วมกับสมาชิกกลุ่ม และคิดต้นทุนราคาขายให้กลุ่ม
- กิจกรรมที่ 5 : การอบรมการพัฒนาการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ เชิญวิทยากรให้ความรู้และทดลองขายฝ่ายช่องทางออนไลน์
- กิจกรรมที่ 6 : การประเมินความพึงพอใจของกลุ่มลูกค้า ทดลองจำหน่ายผ่านการออกร้าน และช่องทางออนไลน์ เพื่อประเมินความพึงพอใจจากการใช้แบบสอบถาม
- กิจกรรมที่ 7 : การพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของผู้บริโภค และถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่สมาชิกกลุ่ม
- กิจกรรมที่ 8 : สรุปผลและประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์

การมีส่วนร่วมของนักศึกษา

นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 และ 3 จำนวน 10 คน เป็นผู้ช่วยดำเนินโครงการ ทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่น ลงพื้นที่ภาคสนาม บันทึกข้อมูล

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

1. ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีกรอบครัวบ้านท้ายไร่ จำนวน 2 สูตร บรรจุภัณฑ์แบบกล่อง มีตราสินค้า
2. สมาชิกกลุ่มครัวบ้านท้ายไร่ จำนวน 15 คน ได้รับการพัฒนาทักษะการทำมีกรอบ และการขายผ่านช่องทางออนไลน์

ผลลัพธ์ (Outcome)

- ด้านเศรษฐกิจ กลุ่มครัวบ้านท้ายไร่มีองค์ความรู้พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน
- ด้านสังคม ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ
- ด้านวิชาการ ได้องค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

ผลกระทบจากโครงการ (Impact)

- ด้านเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่าให้เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น กลุ่มสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น และกระตุ้นการซื้อสินค้า วัตถุดิบจากร้านค้าชุมชน
- ด้านสังคม ส่งเสริมการรวมกลุ่มในการสร้างอาชีพ มีรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ด้านวิชาการ ได้องค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

การนำไปใช้ประโยชน์และการสร้างรายได้

1. กลุ่มครัวบ้านท้ายไร่ ได้นำทักษะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปใช้ประโยชน์ ต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และการส่งเสริมการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ และการจำหน่ายผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
2. ชมรมรักษ์วัดไร่ ได้นำผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นไปเข้าร่วมกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของวัดไร่ เช่น งานต้อนรับอาหารลูกหลานพระศรีอารีย์ สืบสานประเพณีแห่พระศรีอารีย์เมตไตรย วัดไร่
3. กลุ่มครัวบ้านท้ายไร่ มีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ “มีกรอบโบราณครัวบ้านท้ายไร่” ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ของกลุ่ม สมาชิกกลุ่มจัดจำหน่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ จำหน่ายในงานประเพณีแห่พระศรีอารีย์ วัดไร่ จำหน่ายให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ณ พื้นที่เขาสมอคอน จำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ (รับยอดสั่งซื้อ)

หมี่กรอบโบราณ
ครัวบ้านท้ายไร่

เปิดรับออเดอร์ หมี่กรอบโบราณ ครัวบ้านท้ายไร่

ราคาล่องละ 25 บาท

ราคาล่องละ 35 บาท
(3 ล่อง 100 บาท)

สั่งได้ที่คอมเมนต์ใต้โพสต์นี้
หรือทักอินบ็อกซ์เพจครัวบ้านท้ายไร่
ตั้งแต่วันที่ 2-6 กันยายน 2567
รับจองได้วันที่ 2-6 กันยายน
ที่บูธ 17 หมี่กรอบโบราณครัวบ้านท้ายไร่
ชั้น 1 อาคารรัตนเทพสตรี

หมี่กรอบสีแดง

หมี่กรอบสีขาว

